

in Franc BATIČ. Novica RANDELOVIČ in Danijela AVRAMOVIČ sta pripravila pregled endemo-reliktno flore gorovja Balkan. O antropogenih vplivih na floro in vegetacijo planine Rudine v Srbiji so poročali Novica RANDELOVIČ, Violeta MILOSAVLEVIČ in Bojka BLAGOJEVIČ. Mitja KALIGARIČ, Sonja ŠKORNIK, Nina ŠAJNA, Klemen ELER, Franc BATIČ, Matej VIDRIH SO v dveh referatih predstavili metodo funkcionalnih tipov in Grimove ekologije ter lastne izkušnje z uporabo omenjene metode pri preučevanju vegetacije. O okoljskih značilnosti in makrofitih presihajočih vodotokov Notranjskega podolja, Dravskega polja in o vzorcu pojavljanja makrofitov v reki Ljubljanici so v treh referatih poročali Nina KRŽIČ, Alenka GABERŠČIK, Urška KUCHAR, Mateja GERM, Olga URBANC BERČIČ, Miran REČELJ in Georg A. JANAUER. Branka TRČAK in Mitja KALIGARIČ sta prikazala rezultate kartiranja habitatnih tipov Kraškega roba.

Prispevke na posterjih so imeli: Antun ALEGRO, Sandro BOGDANOVIČ: *Valantia hispida* L. (*Rubiaceae*) v termofilni vegetaciji otoka Visa na Hrvaškem. Lea ATANASOVA, Nejc JOGAN: Morfometrična analiza rodu *Gymnocarpium* v Sloveniji. Danijela AVRAMOVIČ, Dragan SPASIĆ, Novica RANDELOVIČ: Pomen valorizacije zavarovanih naravnih vrednot jugovzhodne Srbije. Branko BAKAN: Prispevek k poznavanju plevelne flore Prekmurja. Slavko BRANA, Ivana REŠETNIK: *Ophioglossum vulgatum* L. (*Ophioglossaceae*) v Istri na Hrvaškem. Mateja COJZER: Prilagojen slikovni ključ za določanje gozdnih praproti. Alenka GABERŠČIK, Urška KUCHAR, Mateja GERM, Olga URBANC BERČIČ, Nina KRŽIČ: Kakovost vodnega okolja in makrofiti vodotokov na območju Slovenije. Tine GREBENC, Dalibor BALLIAN, Gregor BOŽIČ, Tone WRABER, Hojka KRAIGHER: Primerjava genetskih struktur avtohtonih populacij Hrvaške in Altajske sibireje z uporabo metod molekularne analize DNK. Boža JANŽEKOVIČ, Bernarda KOREZ: Bibliografija Maksa Wraberja. Miha KOČJAN: Pot skozi prehodna barja pri Nadgorici. Andrej MARTINČIČ: Značilnosti biotske pestrosti mahovne flore Slovenije. Božena MITIČ, Ana KAJFEŠ, Petra CIGIČ: Flora Stupnika in okolice (severozahodna Hrvaška). Vid PRELOŽNIK: Uporaba vegetacijskih elaboratov pri gozdarskem načrtovanju v GGO Nazarje. Iztok SINJUR: Dendroflora Mokreca. Boštjan SURINA, Tone WRABER: Fitocenološke in okoljske razmere ostnatega šaša (*Carex mucronata*) na Snežniku (jugozahodna Slovenija, Liburnijski kras). Nina ŠAJNA, Maja HALER, Sonja ŠKORNIK, Mitja KALIGARIČ: Sezonska rast in prezimitev neinvazivnega neofita vrste *Pistia stratiotes* L. iz JV Slovenije. Sonja ŠKORNIK, Nina ŠAJNA, Helena RIŽNAR, Mitja KALIGARIČ: Razmerje med svetlobnimi pogoji in floristično sestavo v gozdnatih travnikih ob reki Dravi pri Ptujju (SV Slovenija). Ivana VITASOVIČ KOSIČ, Mihaela BRITVEC, Ivica LJUBIČIČ: Flora in vegetacija pašnikov ob Slumu (Istra). Marko ZEBEC, Mariena IDŽOJIČ: Gostitelji in razširjenost navadnega ohmelja (*Loranthus europaeus* Jacq.) na Hrvaškem. Kurt ZERNIG: *Phleum alpinum* group (Poaceae) v srednji Evropi. Branka TRČAK, Nejc JOGAN in Mladen KOTARAC: Pomembna rastlinska območja (IPA) v Sloveniji.

Ekскурzija na Ribniško Pohorje, predvidena za nedeljo, 18. septembra, je zaradi vztrajnega dežja in mraza žal odpadla.

VALERIJA BABIČ

Srečanje slovenskih botanikov, Ljubljana, 19. 11. 2005

Letošnje srečanje botanikov je bilo posvečeno prof. dr. Andreju Martinčiču ob njegovi 70 letnici. V mrzlem sobotnem jutru 19. novembra 2005, se je na Oddelku za biologijo Biotehniške fakultete zbralo lepo število slovenskih botanikov (na seznamu prisotnih preštejemo več kot 50 udeležencev). Tako številna udeležba že sama po sebi predstavlja svojevrstno priznanje profesorju Martinčiču, njegovemu delu in vsestranskemu doprinosu botaniki. Poznamo ga kot odličnega sistematika, fitogeografa in rastlinskega ekologa. O njegovem bogatem znanstvenem opusu več kot zgovorno priča 175 bibliografskih enot. Letošnjega jubilaranta večina predavateljev tudi osebno pozna, zato so vsi po vrsti ob predstavitvi svojega znanstvenega dela nekaj besed namenili tudi svojemu poznavanju in sodelovanju s prof. Martinčičem.

Pozdravne besede nam je namenil predsednik Botaničnega društva Slovenije prof. dr. Tone Wraber. V nadaljevanju je spregovoril o delu nedavno preminulega prof. Mirana Vardjana ter nas spomnil na častljivo obletnico, še vedno aktivnega akademika Ernesta Mayerja. Letos je dopolnil 80 let dr. Milan Piskernik. Njegovo življenjsko pot in strokovno delo je predstavil akademik Mitja Zupančič.

Svoje prvo srečanje z letošnjim slavljencom in kasnejše sodelovanje z njim nam je na simpatičen in duhovit način opisala prof. dr. Alenka Gaberščik. Prof. dr. Andrej Martinčič se je za izkazano čast zahvalil občinstvu, z nami delil še nekaj utrinkov iz minulega časa ter nas tako obogatil z nekaterimi svojimi življenjskimi izkušnjami.

Univerzitetni učitelj in predstojnik katedre za aplikativno botaniko, ekologijo in fiziologijo rastlin na Oddelku za agronomijo prof. dr. Franc Batič je precejšen del svojega predavanja posvetil metodologiji raziskav lišajske flore in vegetacije v Sloveniji. Pri kartiranju lišajev, kot zelo uporabnih bioindikatorjev stanja okolja, je predstavil različno intenzivne metode kartiranja epifitskih lišajev in prišel do sklepa, da se tudi z enostavnimi metodami lahko pride do znanstveno primerljivih in relevantnih rezultatov. Takšne metode so uporabne zlasti ko obdelujemo večje geografsko območje in smo omejeni s časom in strokovnim kadrom.

O pomenu in praktičnosti kartiranja habitatnih tipov nas je seznanila mag. Ivana Leskovar z Ministrstva za okolje in prostor. S takšnim načinom kartiranja, ki temelji pretežno na rastlinski odeji, pridemo do zelo uporabnih izdelkov za širšo strokovno javnost, strokovnjakom pa dovoljuje delo na različnih nivojih, saj je klasifikacija habitatov zasnovana hierarhično. Velja poudariti, da je metodologija izredno uporabna pri delu na odprtih, negozdnih in poseljenih območjih (1/3 Slovenije), kjer se pogosto srečujemo z mozaikom različnih združb in z malopovršinskimi združbami (prodišča, obpotja), ki bi jih bilo težko in zamudno kartirati kot vegetacijske enote tudi na kartah največjega merila (1 : 5 000), rešitve prinaša tudi pri kartiranju različnih faz v razvoju vegetacije, ki jih fitocenologi težje opredelimo (in omejimo), npr. z grmovnicami zaraščene senožeti. Rezultati kartiranja habitatnih tipov so dobra osnova za določitev naravovarstveno pomembnih območij in njihovo upravljanje ter za sprejemanje odločitev pri prostorskem načrtovanju.

Kako biologijo lahko uporabimo v aplikativne namene pri sanaciji posledic neprimernega kmetovanja, čiščenju odpadnih voda in preprečevanju škode pri poplavih nam je na primerih iz prakse, z zanimivo grafično predstavitvijo, zelo jasno in razumljivo ponazoril dr. Danijel Vrhovšek in poudaril dejstvo, ki ga tudi strokovnjaki in znanstveniki pri svojem delu včasih pozabljajo: narava je najboljša učiteljica, ki človeku ne ponuja samo zglede pri njegovih početjih, ampak zna njegove napake tudi popraviti. Opisal je tudi možnosti in načine revitalizacije vodotokov, ki so bili z enostranskimi posegi (melioracije, kanaliziranje) povsem uničeni, čeprav nekateri z izjemnimi ekosistemi in redkimi vrstami rastlin in živali.

Dr. Lado Kutnar iz Gozdarskega inštituta Slovenije nas je seznanil z analizami pestrosti mahovne flore na ploskvah za intenzivni monitoring gozdnih ekosistemov (IM-GE), v katere je aktivno vključen tudi jubilar, prof. Andrej Martinčič.

Raziskave v Sloveniji potekajo na 11 IM-GE ploskvah v različnih fitogeografskih območjih in so del evropskega omrežja ploskev (preko 850), vključenih v Program intenzivnega spremljanja stanja gozdnih ekosistemov v skladu z evropsko uredbo Forest Focus. Poleg spremljanja stanja in sprememb pritalne vegetacije se v okviru IM-GE po notni metodologiji ugotavlja tudi stanje drevesnih krošenj, stanje tal in talne raztopine, spremlja rast dreves, količino in kakovost zračnih usedlin, fenološke spremembe, vsebnost hranil v iglicah in listih drevoja. Dodatno se merijo tudi meteorološki parametri in popisujejo poškodbe zaradi ozona.

Permanentno spremljanje gozdnih ekosistemov bo omogočilo ugotavljanje stanja in sprememb zaradi različnih vplivov iz okolja. Tako široko zasnovane raziskave bodo dale možnost vsestranskih analiz

in primerjav s celotnim Evropskim prostorom.

O delu svoje raziskovalne skupine na Katedri za ekologijo in varstvo okolja Oddeka za biologijo nam je nekaj več podrobnosti povedala prof. dr. Alenka Gaberščik. Poleg večletnega sistematičnega preučevanja ekosistema Cerkniškega jezera ter eksperimentov o vplivih UV-B sevanja na rastline je izpostavila projekt kartiranja makrofitske vegetacije v slovenskih vodotokih.

V predavanju dr. Zvonke Jeran z Instituta Jožef Stefan so bile predstavljene večletne raziskave povezane z uporabo lišajev in mahov kot najpogosteje uporabljenih organizmov za ugotavljanje onesnaženosti zraka z elementi v sledovih in radionuklidi. Poudarek predavanja je bil namenjen predstavitvi metodologije, primerjavi med lišaji in mahovi in prikazu nekaterih rezultatov uporabe v Sloveniji in širše v Evropi. Monitoring depozicije težkih kovin z uporabo mahov je bil privzet kot metodologija za ugotavljanje onesnaženosti zraka v okviru evropske konvencije o čezmejnem prenosu onesnaženega zraka (Convention on Long-Range Transboundary Air Pollution – CLRTAP). S tovrstnimi raziskavami namreč lahko dobimo vpogled v distribucijo posameznih kovin ali radionuklidov na nivoju cele države in/ali Evrope, s sistematičnimi ponovitvami v večletnih intervalih pa zasledujemo njihove časovne in prostorske trende. Uporaba multivariatnih statističnih metod nam na podlagi elementne analize v bio-monitorjih omogoča sklepanje na možne skupne izvore posameznih onesnaževal.

Kako lahko rešimo uganke o razširjenosti nekaterih rastlin nas je na številnih primerih poučil dr. Tone Wraber. Osredotočil se je na redka in za nekatere vrste edina nahajališča v Sloveniji ter jih prepičljivo povezal z vojaškimi aktivnostmi na Soški fronti in med obema vojnama.

Da znajo pred očesom izkušenega specialista zažareti in iz nas izvabiti občudovanje tudi nekatere »manj fotogenične« rastline nam je dokazal dr. Nejc Jogan, ki nam je ob tem povedal tudi marsikatero zanimivost o sorodstvenih odnosih in razširjenosti izbranih vrst trav.

Na koncu se moramo zahvaliti še Simoni in Tjaši, ki sta poskrbeli, da nas je že ob prihodu pričakala dišeča kavica in vroč čaj, v pavzi pa sta nas pogostili s svežim sadjem in okusnimi piškoti ob pestri izbiri sokov.

Boško Čušin

ARBEITSKREIS HEIMISCHE ORCHIDEEN (HRSG.), 2005: Die Orchideen Deutschlands. AHO Deutschlands, Uhlstaedt-Kirchhasel. 800 pp.

V začetku leta 2005 je izšla že pred časom napovedana in dolgo pričakovana monografija kukavičevk Nemčije, ki smo se je vsi ljubitelji te nenavadne in skrivnostne skupine rastlin zelo razveselili. Zdi se, da je bilo uredniško delo v glavnem na ramenih H. Blatta, a kakršnikoli osebni odgovornosti se v kolofonu knjige izrecno odrekajo in predlagajo zgoraj navedeni način citiranja, pod ključni del knjige, okoli 500 strani obsegajoče predstavitve vrst, pa so podpisani H. Baumann, H. Kretzschmar ter H. Blatt in v tem vrstnem redu je tudi njihov obseg obdelav. K avtorjem lahko prištejemo še nadaljnjih 9 tekstopiscev in še čez 40 drugih avtorjev fotografij.

Prva četrtnina knjige, čez 200 strani velikega formata, je namenjena uvodnim poglavjem, v katerih izvemmo nekaj o geografiji Nemčije (poudarek poglavja je pravzaprav na krajinski tipologiji), njeni geologiji (ki vključuje tudi pedološki pregled), vrstnemu bogastvu kukavičevk v raznih delih Nemčije,